DUPĂ MELCI
(1921)

— DUPĂ MELCI

Unchiului meu, Sache Şoiculescu. al cărui glas îl împrumut aici.

Dintr-atâţia fraţi mai mari:
Unii morţi
Alţii plugari;
Dintr-atâţia fraţi mai mici:
Prunci de treabă.
Scunzi, peltici.
Numai eu, răsad mai rău.
Dintr-atâţia, prin ce har?
Mă brodisem şui, hoinar.
Eram mult mai prost pe-atunci…
Când Păresimi da prin lunci.
Cu pietrişul de albine.
Ne părea la toţi mai bine:
Ţânci ursuzi.
Desculţi şi uzi.
Fetişcane
Cozi plăvane
Înfăşate-n lungi zăvelci.
O porneau în turmă bleagă
Să culeagă
Ierburi noi, crăiţe, melci…
Era umed în bordei
Şi tuleam şi eu cu ei.

I

Tot aşa o dată, iar.
La un sfânt prin Făurar
Ori la sfinţii Mucenici.
Târla noastră de pitici
Odihnea pe creastă, sus.
— Eu voinic prea tare nu-s:
Rupt din fugă.
Subt o glugă
De aluni, pe buturugă.

Odihnii
Şi eu curând…
Vezi, atunci mi-a dat prin gând
Că tot stând şi alegând
Jos, în vraful de foi ude
Prin lăstari şi vrejuri crude.
S-ar putea să dau de el:
Melcul prost, încetinel…
În ungher adânc, un gând
Îmi şoptea că melcul blând
Din mormânt de foi, pe-aproape.
Cheamă Omul să-l dezgroape…
Şi pornii la scotocit
(Cu noroc, căci l-am găsit).
Era, tot, o mogâldeaţă.
Ochi de bou, dar cu albeaţă:
Între el şi ce-i afar’
Strejuia un zid de var.
— Ce să fac cu el aşa?
Să-l arunc nu îmi venea…
Vream să văd cum se dezghioacă
Pui molatec, din ghioacă;
Vream să văd cum iar învie
Somnoros, din colivie…
Şi de-a lungul, pe pământ.
M-aşezai cu-acest descânt:
— „Melc, melc, Cotobele.
Ghem vărgat
Şi ferecat;
Lasă noaptea din găoace.
Melc nătâng, şi fă-te-ncoace.
Nu a bine să te-ascunzi
Subt păreţii grei şi scunzi;
Printre vreascuri cerne soare.
Colţi de iarbă pe răzoare
Au zvâcnit iar muguri noi.
Pun pe ramură altoi.
Melc, melc.

Cotobele.
Iarna leapădă cojoace.
Şi tu singur în găoace!
Hai, ieşi.
Din cornoasele cămeşi!
Scoate patru firişoare
Străvezii, tremurătoare.
Scoate umede şi mici
Patru fire de arnici;
Şi agaţă la feştile
Ciufulite de zambile
Sau la fir de mărgărint
Înzăuatul tău argint…
Peste gardurile vii
Dinspre vii.
Ori de vrei şi mai la vale.
În tarlale.
Tipăreşte brâu de zale…”
După ce l-am descântat.
L-am pus jos
Şi-am aşteptat…
Înserase mai de-a bine;
Crengi uscate, peste mine.
Bâzâind la vântul strâmb.
Îmi ziceau răstit din drâmb…
Năzdrăvana de pădure
Jumulită de secure.
Scurt, furiş.
Înghiţea din luminiş.
Din lemnoase văgăuni.
Căpcăuni
Îi vedeam pieziş
Cum cascã
Buze searbăde de iască;
Şi întorşi
Ochi buboşi
Înnoptau supt frunţi pestriţe
De păroase.

De bărboase
Joimariţe.
Şi cum stam sub vânt şi frig
Strâns cârlig.
Iscodind cu ochii treji
Mai de sus de bârnă drumul.
Unde seara ţese fumul
Multor mreji:
Pe subt vreascuri văzui bine
Repezită înspre mine
O guşată cu găteji.
Ghiondorâş
Căta la cale;
De pe şale.
Când la deal şi când la vale.
Curgeau betele târâş.
Iar din plosca ei de guşe
De mătuşe
Un tăios, un aspru: hârrşi…
Plâns prelung, cum scoate fiara.
Plâns dogit.
Când un şarpe-i muşcă ghiara.
Muget aspru şi lărgit
De vuia din funduri seara…
Mi-a fost frică, şi-am fugit!
II
Toată noaptea viscoli…
Încă bine n-ajunsesem.
Că porni, duium, să vie
O viforniţă târzie
De Păresimi.
Vântura, stârnind gâlceavă.
Albă pleavă;
Şi cădeau şi măruntei
Bobi de mei…
(Ningea bine, cu temei.)
În bordei.
Foc vârtos mânca năprasnic

Retevei.
Pe colibă singur paznic
M-au lăsat c-un vraf de pene…
Rar, le culegeam alene:
Moşul Iene
Răzbătea de prin poiene
Să-mi dea genele prin gene.
Şi trudit
Lângă vatră prigorit
Privegheam prelung tăciunii…
Umbre dese
Ca păunii
Îmi roteau pe hornul şui
Leasa ochilor verzui.
Şi-mi ziceam în gând: „Dar el.
Melcul, prost, încetinel?
Tremură-n ghioacă, vargă.
Nu cumva un vânt să-l spargă;
Roagă vântul să nu-l fure
Şi să nu mai biciuiască
Bărbi de muşchi, obraji de iască.
Prin pădure.
Roagă vântul să se-ndure”.
De la jarul străveziu.
Mai târziu.
Somnoros venii la geam.
Era-nalt, nu ajungeam.
Dar prin sticla petecită
Dar prin gheaţa încâlcită
Fulgera sul lung, de har.
Prăpădenia de afar’;
Podul lumii se surpase
Iar pe case.
Până sus, peste colnic
Albicioase.
Ori foioase.
Cădeau cepi de arbagic.
Viu îmi adusei aminte

Ce-auzisem înainte.
De o noapte între toate
Urgisită.
Când, pe coate.
Guri spurcate
Suflă vânt
Să dărâme
Din pământ…
Când, pe sloi, rupând din pită.
Baba Dochia-nvălită
Cu opt sărici
Stă covrig.
Stă de-nghite
Şi sughiţe
Şi se vaicără
De frig.
— Hei, a noaptea-aceea poate!
Înapoi
La fulgii moi.
Cumpenind a somn, pe coate.
Cu tot gândul sus, la el.
Şoptii:
„Melc încetinel.
Cum n-ai vrut să ieşi mai iute!
Nici vifornită, nici mute
Prin păduri nu te-ar fi prins…
Iar acum, când focu-i stins.
Hornul nins.
Am fi doi s-alegem pene.
Şi alene
Să chemăm pe moşul Iene
Din poiene
Să ne-nchidă:
Mie, gene;
Ţie
Cornul drept.
Cel stâng.
Binişor.

Pe când se frâng
Lemne-n crâng.
Melc nătâng.
Melc nătâng!”
III
Dintre pene şi cotoare
Gata nins.
Cum mijea un pic de soare
Pe întins.
Războind cu lunecuşul.
Din tăpoi săltând urcuşul.
Înălţat la dâmbii prinşi.
Îl zării lângă culcuşu-i
De frunziş.
Era, tot, o scorojită
Limbă vânătă, sucită.
O nuia, ca un hengher.
Îl ţinea în zgărzi de ger!
Zale reci.
Aspre benţi ce se-ntretaie.
Sus, de vreascurile seci
Îl prindeau:
O frunză moartă, cu păstaie.
Şi pe trupul lui zgârcit
M-am plecat.
Şi l-am bocit:
— „Melc, melc, ce-ai făcut.
Din somn cum te-ai desfăcut?
Ai crezut în vorba mea
Prefăcută… Ea glumea!
Ai crezut că plouă soare.
C-a dat iarbă pe răzoare.
Că alunul e un cântec…
Astea-s vorbe şi descântec!
Trebuia să dormi ca ieri
Surd la cânt şi îmbieri.
Să tragi alt oblon de var
Între trup şi ce-i afar’…

Vezi?
Ieşişi la un descântec:
Iarna ţi-a muşcat din pântec…
Ai pornit spre lunci şi crâng.
Dar pornişi cu cornul stâng.
Melc nătâng.
Melc nătâng!”
Iar când vrui să-l mai alint.
Întinsei o mână-amară
De plâns mult…
şi dârdâind.
Două coarne de argint
Răsucit se fărâmară.
Că a ciunt, nu m-am uitat…
Ci, în punga lui de bale.
Cu-nsutite griji, pe cale
L-am purtat
Legănat:
Pungă mică de mătase…
Iar acasă
L-am pus bine
Sus, în pod.
(Tot lângă mine)
Ca să-i cânt din când în când
Fie tare.
Fie-n gând:
„Melc, melc.
Cotobele.
Plouă soare
Prin fânaţuri şi răzoare.
Lujerii te-aşteaptă-n crâng.
Dar n-ai corn
Nici drept.
Nici stâng:
Sunt în sân la moşul Iene
Din poiene;
Cornul drept.
Cornul stâng…

Iarna coarnele se frâng
Melc nătâng.
Melc nătâng!”